JAVA-BODE.

NIEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

Aº. 1853. Woensdag 1 Junij. Nº. 43.

Prijs per halfjaar voor *Batavia* .... *f* 12.50
» » » » *Java* .... » 15.—
» » » » *Buitenbezittingen* ...... » 17.50
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven *franco*.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, vóór posttijd.

De prijs der Advertentiën *met derzelver herhaling* is *zestig duiten* voor de *vijf woorden*, behalve het zegel.

EXTRACTEN *uit het register der besluiten van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie.*

BUITENZORG, *den* 27sten *Mei* 1853. (No. 10.)

Gelet, enz.

De raad van Nederlandsch-Indie gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Onder nadere goedkeuring des Konings te bepalen als volgt:

1º. De directeur der producten en civiele magazijnen wordt ontheven van de intendentie over 's lands gebouwen en werken, hem opgedragen bij art. 2 van het reglement in staatsblad 1829 No. 21, voor zoo ver die nog bij hem berust na het besluit van 6 December 1850 No. 10.

2º. Die intendentie wordt opgedragen aan eenen *chef van den waterstaat en 's lands civiele werken*, regtstreeks ondergeschikt aan den Gouverneur-Generaal.

Ten tweede: Enz.

Afschrift, enz.

Accordeert met voorschreven register.
De fung. Algemeene Secretaris,
DE WAAL.

BUITENZORG, *den 29sten Mei* 1853. (No. 1.)

(*Staatsblad No.* 42.)

Nader gelezen, enz.

De raad van Nederlandsch-Indie gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Te bepalen, dat de invordering van de heffing van de belasting op alle legaten en collaterale successien, bedoeld bij de ordonnantie van 3 lentemaand 1810 en de publicatie van 20 December 1852 (staatsblad No. 79), niet meer zal kunnen geschieden door de secretarissen ven wees- en boedelmeesteren;

onder dien verstande, dat deze secretarissen daarmede belast blijven tot dat andere ambtenaren voor de bedoelde werkzaamheden zijn aangewezen.

Ten tweede: enz.

Afschrift, enz.

Accordeert met voorschreven register.
De fung. Algemeene Secretaris,
DE WAAL.

Benoemingen.

Civiel Departement.

ONTSLAGEN:

Eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de hoofd-ingenieur van den waterstaat en 's lands gebouwen te *Batavia*, *J. Tromp*.

OPGEDRAGEN:

De waarneming der betrekking van chef van den waterstaat en 's lands civiele werken, aan den majoor der genie *G. H. Uhlenbeck*, die gedurende deze waarneming bij het leger zal worden gevoerd *voor memorie*.

BENOEMD:

Tot ontvanger van de belasting op alle legaten en kollateralen successien, welke ten behoeve van den lande door alle met inlanders gelijkgestelde personen moet worden voldaan, voor zooveel Samarang aangaat, *C. de Chauvigny de Blot*, assistent-resident voor de komptabiliteit aldaar.

Tot kommies op het bureau van den assistent-resident van Probolinggo (Besoekie), *P. Koppeschaar*, laatst zoutverkoop-pakhuismeester te Panggoel in de assistent-residentie Patjitan.

GESTELD:

Ter beschikking van den gouverneur van Sumatra's Westkust, de ambtenaar der tweede klasse *F. C. L. C. J. van Spangenberg*, laatst ter beschikking van den directeur der kultures.

Militair Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, de kapitein der infanterie *W. Milar*, uit de betrekking van plaatselijken adjudant te Samarang; — zijnde hij geplaatst bij het 4de bataillon infanterie (Kedong Kebo.)

BENOEMD:

Tot plaatselijken adjudant te Samarang, de kapitein der infanterie *J. Ratelband.*

BEVORDERD:

BIJ HET KORPS GENIE EN SAPPEURS.

Tot majoor, de kapitein *F. L. Mauenbrecher.*

Tot kapitein, de eerste luitenant *L. H. Deeleman.*

Tot eerste luitenant, de tweede luitenant *A. Stijman.*

Marine-Departement.

BENOEMD:

Definitief, van af primo Junij 1853, tot administrateur van het depôt van zeekaarten, boeken en instrumenten bij het marine-departement, de uit het vaste korps zee-officieren, op zijn verzoek, eervol ontslagen luitenant ter zee der eerste klasse *P.* baron *Melvill van Carnbée*, thans met de waarneming dier betrekking belast.

Bekendmaking.

Met referte aan de bekendmaking nopens het vertrek van de stoomschepen, bestemd voor den overvoer van de brievenmalen tusschen Batavia en Singapore via Muntok en Riouw, gedurende 1853, voorkomende in de *Javasche Couranten* van den 23 en 27 April en 4 en 7 dezer. No. 33, 34, 36 en 37, brengt de directeur der producten en civiele magazijnen bij deze ter kennis van het algemeen, dat, uithoofde van het vermoedelijk vroegere vertrek van het, voor de reize van Hongkong naar Singapore, in het begin der maand Junij eerstkomende, bestemde stoomschip der *Peninsular en Oriental Steam Navigation Company*, den waarop bij de bovenbedoelde bekendmaking was gerekend, het voor den overvoer der brievenmalen tusschen Batavia en Singapore bestemde stoomschip *Java*, van hier zal vertrekken op den 8sten in plaats van op den 10den Junij eerstkomende, en dat mitsdien de sluiting der brieven pakketten zal plaats hebben bij het postkantoor te Weltevreden:

a. van die bestemd voor Europa, Britsch Indië, China enz., op Dingsdag den 7den Junij des namiddags ten 1 ure.

b. van die bestemd voor Banka, Palembang en Riouw, op Maandag den 6den dier maand op denzelfden tijd.

BATAVIA, 23 *Mei* 1853.

De Directeur voornoemd,
DE VEER.

Vendutien.

Op Donderdag 2 Junij, voor het woonhuis van den kapitein *Asmus*, te Weltevreden, van eenen netten en welgeconserveerden inboedel, bendies, paarden. enz.

En

Des morgens ten 10 ure, voor 's lands kleeding en provisiepakhuizen, van 128,356 amst. ponden slechts Tjiomo koffij, op de West-Indische bereiding, uit den oogst van 1851.

Op Vrijdag 3 Junij, voor het woonhuis van den luitenant-kolonel *Waleson*, naast de Roomsche kerk, van een goed gedresseerd troepenpaard, bestaard, 4 voet en 3½ duim hoog, kantoorwagen, palanquin, wagenpaarden, en wijders van eenen goed geconserveerden inboedel.

En

Tegen 4 pCt. vendusalaris, voor het commissiehuis van gebr. *Roselje en co.* van puike roode wijn op fust, fraai glaswerk, aardewerk, rosborstels, Chinesche bloempotten in stellen, diverse lijnwaden, enz.

Op Zaturdag 4 Junij, des morgens ten 10 ure, in het locaal der Beurs, voor rekening van het gouvernement, van eene hoeveelheid van 40,000 Mexikaansche dollars, en zulks bij kavelingen van 1000 stuks.

Op Woensdag 27 Julij, des morgens ten elf ure, van het alhier ter reede liggende Nederlandsch barkschip *de Vrienden*, gezagvoerder *A. J. T. Tiedeman*, groot 250 lasten.

Nagelaten Boedels.

De Weeskamer van Samarang roept bij advertentien van 24 Mei 1853 op, de debiteuren en krediteuren in de boedels van *J. Vook*, *P. P. Apfel*, *G. Wischhuzen*, *P. van Wel*, *G. A. d'Aumerie*, en *C. H. Johannes* om betalingen of aangiften te doen binnen drie maanden.

De agenten der Bataviasche Wees- en Boedelkamer te Benkoelen roepen bij advertentie van 26 Mei op, alle debiteuren en krediteuren in den boedel van wijlen den chinees *Na Hapsan* om binnen drie maanden betalingen of aangiften te doen.

Vertrekkende Personen.

W. L. de la Rambelje.

Struben en familie.

M. Bonhote.

Aangekomen Vreemdelingen.

Van den 23 tot en met den 30 Mei 1853.

Marine Hotel. J. A. L. den Ouden, van de reede. — G. A. Steijn Parvé, van idem. — Geil, van idem. — H. van Goens, van idem. — Lehman, van idem. — Halverhout, van idem. — Tiedeman, van idem. — A. J. van Geen, van idem. — J. J. C. Reeder, van idem. — W. J. Scholten van Aschat, van idem. — H. E. A. Frucht, van idem. — A. H. Thepass, van idem. — J. H. P. E. Kniphorst, van idem.

Hotel der Nederlanden. J. W. S. Baumhauer en echtgenoot, van Buitenzorg. — J. Blommendale, van Vlissingen. — W. O. A. van Bennekam, van idem. — W. A. Berghuis, van idem. — E. de Gijzelaar, van idem. — Wm. Chatfeeld, van San Francisco. — Kramp, van Borneo. — Verbrug, van idem.

Hotel Willem II. J. H. Bemmes, van Sambas. — A. H. Labaere, van Samarang.

Hotel Nieuwpoortstraat. Peter Renken, van Australie. — W. Westover, van idem. — Peter Bunell, van idem. — Alfred Stendt, van idem. — James Hunter, van idem. — Eduard Lotjam, van idem.

BATAVIA.

In den vroegen morgen van 30 Mei werden de naastbestaanden van den Inlander *Akriem*, koelie in eene arakstokerij. en wonende in gang Traté, achter het chinesche kamp alhier, gewekt door een akelig geluid, dat uit zijne slaapstede kwam en zij vonden hem, in zijn bloed badende, met een steek in den hals en twee in den buik op dezelve liggen. Geheel buiten kennis. zoo kon hij geene inlichtingen geven hoedanig hij in dien toestand was geraakt, en werd hij naar het stadsverband overgebragt, alwaar hij. na verbonden te zijn. weder tot zich zelven is gekomen, gevende echter over den oorzaak van zijnen toestand zulke verwarde en onwaarschijnlijke verklaringen, dat daaruit de veronderstelling geboren wordt, dat hij, om onbekende redenen, de handen aan zich zelven geslagen en zich die wonden met een mes toegebragt heeft, ofschoon zulk een werktuig niet in zijne nabijheid gevonden is.

— Sedert de aankomst van de stoomboot *Padang*, van Padang en Benkoelen op 30 dezer, loopen hier de geruchten. dat er onder de bevolking der districten tusschen Benkoelen en Manna, eene oproerige beweging zou zijn ontstaan, te weeg gebragt doordien een inwoner dier districten zich voor een heilige zou hebben uitgegeven en een tweede mede die hoedanigheid aangenomen hebbende, zij beiden alsnu die bevolking tot verzet tegen de openbare magt zouden aansporen

Een Toewankoe van Benkoelen door den assistent-resident met eenige gewapende inlanders derwaarts gezonden om dat verzet te beteugelen, zou de plaats der beweging niet bereikt hebben; een tweede Toewankoe met hetzelfde doel en door een grootere magt vergezeld uitgetrokken, onverrigter zake zijn terug gekeerd. waarom de assistent-resident het voornemen zou hebben om den dag, volgende op het vertrek van de stoomboot met een officier en vijftig man troepen. gelijk ook een groote magt gewapende inlanders derwaarts te gaan, en te trachten het vuur des oproers in zijne geboorte uittedooven.

— De particuliere berigten met die gelegenheid van Padang ontvangen, gewagen slechts van de rust. overal in het gouvernement van Sumatra's Westkust overigens heerschende. De bezorgdheid over de cholera morbus was, wat de stranddistricten aangaat, grootendeels geweken. doch in de boven- en binnenlanden opgewekt, alzoo zich die ziekte aldaar nu heeft geopenbaard en onder anderen bereids te Padang Sidempoeang in de Noorder afdeeling, te Sindjoenjong, Sinkara, Soolok, Telawe en langs het geheele meer van dien naam, gelijk ook te Sawawang, alle plaatsen in de Padangsche bovenlanden gelegen, onder de Inlandsche bevolking vele slagtoffers heeft weggerukt.

— Men schrijft ons van Indramayoe het navolgende:

Om aan te toonen hoe onveilig nog steeds onze kusten, en vooral zoo digt in de nabijheid van Batavia. zijn,

NIEUWE TAFEREELEN UIT CALIFORNIE. (*vervolg.*)

»Stop! » riep hij; »ik zou ook wel eens gaarne willen weten, wat ge daar te zamen verhandelt. *God damn it*, gij verlangt toch niet dat ik uw verwenscht espagnoolsch ook nog verstaan moet. Patrick, hoe was de geschiedenis?»

Patrick vertaalde nu voor den regter wat beide partijen gezegd hadden, en deze vroeg nu verder: »Maar waar zijn dan de muildieren? Hebt gij ze ook aan hun regtmatigen eigenaar terug gegeven, of wat is er met hen gebeurd?»

De Mexicaan liet zich eerst de vraag in 't spaansch overbrengen, en daarop antwoordde hij, de schouders ophalende: *Quien sabe?* Toen ik te Stockton weder kwam, was de man nog altoos niet terug. Ik moest de dieren aan een ander ter bewaring geven, 't geen ik uit mijn eigen zak heb betaald. Maar die man werd ziek, en Amerikanen of mijne eigene landslieden hebben intusschen de muildieren gestolen. Mijn broeder echter zit hen na, en als hij ze weder vindt, zal de man er geen schade bij lijden.

Patrick vertolkte dit, en hierop vroeg de regter snel: »Maar gij ontkent niet dat ze bij hem kwijt zijn geraakt, terwijl ze hem overgegeven waren?»

»No, no' es verdad,» sprak José; »*pero* . . . .»

»Well, well, all right,» viel de regter hem in de rede, en toen hij zag dat de Mexicaan nog tegenwerpingen wilde maken, sprak hij tot Patrick: »*Stop him*. *Pat*, laat hij mij niet verder in de rede vallen; ik weet thans al wat ik weten wil. Kadisch, hoeveel muildieren. hebt ge gezegd, dat gij hem hebt overgegeven?»

»Veertien, sir, met de pakzadels.»

»Jenkins,» hernam de regter; »wat zijn muildieren thans wel door elkander gerekend waard? De pakzadels maken daarbij geen groot verschil.»

De sheriff bezon zich een poosje, en antwoordde daarop, terwijl hij zich de kin streek: »Hm, hm, ik weet het niet naauwkeurig, maar ik denk dat het door elkaar zoo wat tachtig of negentig dollars zal zijn, en misschien ook meer.»

»Nu goed, wij zullen door elkaar negentig dollars rekenen. Zijt gij daarmede te vreden Kadisch?»

Kadisch wist niet wat hij hoorde, maar hij knikte toestemmend. en de regter voer voort: »Dit is dus veertienmaal negentig; viermaal negen is zes-en-dertig, eenmaal negen is negen en drie is twaalf, juist twaalf honderd zestig dollars. Buitendien voor het geregtshof vijftig. en voor 't verhoor vijftig dollars, maakt dertien honderd en zestig dollars, en voor den sheriff vijftig dollars. dat maakt veertien honderd en tien en dan... ja, zeg eens Patrick, hoeveel krijgt gij voor uw vertolken?»

»Ik, och, dat weet ik niet,» antwoordde Patrick eenigzins verlegen; »ik denk omtrent twee oncen....»

»Kom, jongen, zeg maar drie,» fluisterde de regter tot hem, terwijl hij hem een wenk gaf met zijn regter oog.

»Och, mijnentwege drie,» mompelde Patrick; en de man der wet nam zijne rekening weder op.

»Dus veertien honderd-en-tien en vijftig dollars voor vertolken, dat is juist te zamen veertien honderd-en-zestig dollars. Patrick, zeg eens tot José Tonsuras of Tonguras, of hoe hij ook anders heet, dat het hof hem heeft veroordeeld tot veertien honderd-en-zestig dollars straf. en dat wel twaalf honderd en zestig voor den klager, honderd voor geregtskosten, vijftig voor den sheriff. en vijftig voor den tolk, dat is te zamen zestien honderd-en-zestig dollars.»

»Veertien honderd en-zestig,» herinnerde Patrick.

»Nu ja, veertien honderd en-zestig. op zoo'n kleinigheid komt het niet aan. De som is overigens binnen drie uren afgedaan», sprak de regter.

»José was intusschen zoo bleek en zoo blaauw als een lijk geworden, en kon naauwelijks den tijd afwachten tot hem het vonnis werd overgebragt. Toen stond hij op en wilde er tegen protesteren. Judge Reynolds was echter de man niet, die zich een eenmaal uitgesproken vonnis uit de handen liet nemen. »Patrick!» riep hij tot den tolk; »zeg eens tot den man, dat als hem zijne geldbeurs lief is, hij zijn bek moet houden.

zoodat het gevaarlijk wordt eenige goederen aan praauwen toe te vertrouwen, strekke het navolgende:

De heer L. zeilde den 6den Mei met vijf praauwen van Indramayoe naar Krawang. Na steeds met westenwinden geworsteld te hebben, kwam hij des Zaturdags (14 Mei) behouden te Krawang aan. Dit was echter niet het geval met eene der praauwen, in gezelschap waarvan hij de reize gedaan had, want dezelve werd, op de hoogte van Tandjoeng Sedari door twee roovers-vaartuigen afgeloopen. De djoeragan en de 4 matrozen werden gekneveld en van de dertig zakken rijst, die zich aan boord bevonden, werden er negen-en-twintig medegenomen, welk lot ook aan de overigen goederen te beurt viel met uitzondering van eenige bloempotten en één zak rijst, die zij, daar de Heer L. op hen kwam aanzeilen, verhinderd werden te vervoeren.

Dien Heer ziende, vlugteden zij en alhoewel deze ruim eene mijl van hen verwijderd was, toen zij de praauw aanrandden, konde hij door zijnen kijker bespeuren, dat hunne vaartuigen kleine schoeners waren, die elk eene sloep op sleeptouw hadden en ieder drie zeilen voerden.

Volgens de verklaring van den Djoeragan, waren zij ruim 50 koppen sterk en hebben zij den aanval begonnen, door eene sloep met vijftien man vooruit te zenden, onder voorwendsel om sirih te vragen.

Bijaldien de last van den Heer L. aan de praauwen, om in zijne nabijheid te blijven ware opgevolgd, zoo zoude voorzeker de aanval geene plaats hebben gevonden, edoch de aanhoudende tegenwinden, waarmede men sukkelen moest, maakten dit onmogelijk.

— Men berigt ons van Soerabaya:

Op de *Fabriek van de Marine*, *het Stoomwezen en de Nijverheid* zal binnen weinige dagen voltooid zijn een colossale Suikermolen bestemd van de fabriek *Sito Bondo* te Bezoekie.

Deze molen in zijn geheel daar vervaardigd, zelfs zijne zware gesmeede assen, heeft door zijne stevige, doelmatige en smaakvolle inrigting reeds de algemeene aandacht mogen opwekken.

Wij zijn dan ook verheugd te kunnen zeggen, dat door een zoodanig kunstvol werk, genoegzaam is aangetoond, dat op die gouvernements stoomfabriek kapitale machinerien vervaardigd kunnen worden, die in geenendeele minder mogen geacht worden, dan die afkomstig van de vermaardste Europesche fabrieken.

— Men leest in de *Javasche Courant* het ondervolgende:

Men meldt van Samarang den 24sten Mei 1853, dat door den gezagvoerder *E. Marin*, van het op den 22sten Mei ter reede aldaar aangekomen fransche schip *Antoinette Cézard*, op den 18den te voren, des avonds ten zes ure op 30 mijlen afstand, ten noorden der kust van Tagal, op een vlot drijvende in zee gevonden zijn vier javanen, die door het geven van noodseinen de menschlievende hulp van dien gezagvoerder inriepen. Volgens rapport van meergemelden gezaghebber, verklaarden deze vier ongelukkigen dat zij door den hevigen stroom waren medegesleept geworden, en reeds sints verscheidene dagen in dezen hagchelijken toestand verkeerden, verstoken van alle levensmiddelen.

Het lijdt dus geen twijfel dat zonder de door den gezagvoerder *E. Marin* betoonde prijzenswaardige hulpvaardigheid deze personen eenen gewissen dood te gemoet gingen.

NEDERLAND.

Nieuwe Diep, 20 Maart. Heden morgen kwam hier van Hellevoetsluis binnen Z. M. schoener *Atalante*, komm. luit. ter zee 2de kl. *N. M. Kroef* met eenige van Londen gehaalde tijdmeters voor de hier uitgerust wordende rijks vaartuigen.

Groningen, 19 Maart. Nadat de heer *J. Slot* dezer dagen in handen van den heer commissaris des konings den vereischten eed had afgelegd, heeft hij in de raadsvergadering van heden zijne functien als burgemeester dezer gemeente aanvaard, met het houden van eene korte doch krachtige redevoering. Deze werd beantwoord door den heer baron van Imhoff, gewezen burgemeester dezer gemeente.

— In de laatste dagen heeft het weder sterk gevroren en zijn de wateren weder toe. Op de stadsgrachten heeft men reeds schaatsen gereden. Met de brandstoffen voor den minderen stand ziet het er hier treurig uit, vermits de aanwezige voorraad nagenoeg geheel is opgeruimd. De prijs van de turf is dan ook wel 30 pCt. hooger.

— Blijkens eene aanschrijving van het departement van oorlog, is de bepaling ingetrokken, waarbij was vastgesteld, dat de plaatsvervangers bij de Nationale Militie zich slechts op één tijdstip van het jaar bij de staande armee konden in dienst begeven. Het is hun nu vergund, daarbij ten allen tijde over te gaan.

Amsterdam 22 Maart. Heden morgen omstreeks 9½ ure ontstond er brand in het bovengedeelte van het Lees-Museum, die alras een dreigend aanzien verkreeg. Met behulp van 9 brandspuiten, die spoedig op de plaats des onheils tegenwoordig waren, mogt het eerst ten 2 ure gelukken den brand te stuiten, die zich tot een gedeelte van de bovenste verdieping heeft bepaald. De militairen, de spuitgasten en vooral de generale brandmeester zij allen lof toegezwaaid voor hunne krachtige pogingen tot het bewaren der orde en het blusschen van den brand aangewend.

Gorinchem, 22 Maart. Op gisteren hebben hier vier huisgezinnen, te zamen uitmakende ca. dertig personen, uit het naburige dorp Vuren, de reis naar Noord-Amerika aanvaard. Onderscheidene leden hunner familie hebben zich reeds vroeger in den staat Iowa neergezet en het moet deze laatsten volgens hunne berigten vrij wel gaan.

Vollenhoven. 20 Maart. Gisteren ontdekte men van hier een vaartuig in zee, op de hoogte van Kampen (van Bosch genaamd) hetwelk later bleek te zijn, de beurtman van Meppel op Amsterdam. De passagiers, welke een getal van niet minder dan 70 menschen uitmaakten waagden het met veel gevaar, het in het ijs vastzittend schip te verlaten, en bereikten gelukkig, over het ijs, den vasten val. Bij het aanbreken van den morgen van heden was het vaartuig, door het ijs, ruim ½ uur noordelijker gedreven, op welk gezigt eenige wakkere schokkers met twee reddingsbooten van wal staken. het in gevaar verkeerend vaartuig bereikte en hetzelve met veel moeite en levensgevaar des namiddags ten twee ure, behouden in Schoklands haven bragten.

's Gravenhage, 4 April. Jongstl. Zaturdag heeft eene algemeene openbare vergadering van den hoogen raad plaats gehad ter installatie van den heer *Geradts*, onlangs door Z. M. tot raadsheer benoemd, onder voorzitting van den heer *Donker Curtius*, die, na gedurende 55 jaren zijne vermogens aan het regt te hebben gewijd, in 75 jarigen ouderdom, na eene smartelijke ziekte, voor het eerst weder in deze betrekking is opgetreden. In de redevoering, betreffende deze plegtigheid heeft de voorzitter, terugziende op de door hem beleefde tijden en gebeurtenissen, doen uitkomen, hoezeer de zelfstandigheid en de onafhankelijkheid van de regterlijke magt moeten worden beschouwd als de beste waarborgen voor de vrijheid en de veiligheid der burgeren. Dankbaar indachtig aan de door hem afgelegde loopbaan verklaarde hij te gevoelen, dat hij slechts korten tijd deel zou kunnen nemen aan de werkzaamheden van den hoogen raad en dat het welligt de laatste reize zoude zijn, dat hij een nieuw lid in die betrekking zou kunnen inleiden, en verlangde hij, dat alsdan deze zijne redevoering zou worden aangemerkt als een afscheidsgroet en als een bewijs, dat hij tot op het laatst van zijn leven voor het ongekrenkt behoud van het bolwerk onzer nationale vrijheid had geijverd.

Oudewater, 4 April. Naar men verneemt, is ook binnen deze gemeente een adres opgesteld, houdende eerbiedig verzoek aan Z. M. den koning, om de vestiging der R. C. hierarchie niet weder in te voeren, welk adres door 400 ledematen der verschillende Protestantsche gemeenten moet zijn geteekend.

ENGELAND.

— *De Naval and Military Gazette* van Londen deelt mede, dat bij het Gouvernement het voornemen bestaat, om de geheele militie in Engeland gedurende de maand April of Mei op te roepen, om zich in den wapenhandel te oefenen.

— De *Daily-News* berigt dat een tand van den beroemden *Newton* te London openlijk is verkocht voor de belangrijke som van £ 700 (*f* 8400.—). De rijke lord, door wien hij gekocht is, heeft het voornemen dien tand in eenen kostbaren ring te doen zetten.

— Dezer dagen heeft er op den spoorweg van Hull eene poging tot moord plaats gehad, die wel als zeer bijzonder beschouwd kan worden. Eene dame van Beverley, met eene belangrijke som huiswaarts keerende, nam eene plaats in een wagon van de tweede klasse. Op zeker punt van den weg bevond zij zich daarin alleen met een man, die, toen de trein naauwelijks in beweging was, zich onverwachts op haar wierp, haar van alles beroofde wat zij bezat en door het portier het rijtuig uitsmeet. De nacht was zeer donker, maar het schreeuwen der ongelukkige werd toch in de nabijzijnde station gehoord. Men vloog haar ter hulp en vond haar, het hoofd schrikkelijk verbrijzeld, op het spoor liggende, ofschoon zij nog adem haalde. Sints dat oogenblik is zij echter in eenen staat van gevoelloosheid gebleven, die aan haar behoud doet wanhopen. Een koeherder, verdacht die misdaad bedreven te hebben, is te Beverley in hechtenis genomen.

— Men berigt van Madeira, dat ten gevolge van den slechten wijnoogst in het afgeloopen jaar, de bewoners van dat eiland in den ellendigsten toestand verkeeren. Het uitzigt der bevolking, ongeveer 110,000 zielen sterk, herinnert die der Ieren, zooals zich dat eenigen tijd geleden voordeed. Het bestaan dier bevolking hangt geheel en alleen af van den wijnoogst en de grondeigendom op dat eiland is in zoovele kleine gedeelten gesplit[st] dat de voortbrengsten in de beste tijden naauwelijks v[ol]doende zijn om in de behoeften van al de kleine lan[d]eigenaars te voorzien. De hoeveelheid der ingeoog[ste] wijnen heeft in de goede jaren nooit het getal van 250[00] vaten overtroffen. Sedert eenige jaren is zij gedaald [tot] 15000 vaten, waarvan naauwelijks een vijfde door [de] bevolking zelve wordt verbruikt, wordende gevolgel[ijk] bijna den geheelen oogst uitgevoerd. In het afgeloop[en] jaar zijn er echter niet meer dan 400 vaten verkreg[en].

— In de op 11 dezer gehoudene zitting van het ho[o]gerhuis las de graaf van Ellenborough eene petitie v[an] de christelijke bevolking van Bengalen voor, waar[in] geklaagd wordt over de slechte uitvoering der wet, [en] meer bijzonder over de wijze van regtsoefening aan [de] lage geregtshoven. De graaf wenschte, dat deze petit[ie] wel degelijk zou worden onderzocht en stelde voor, d[ie] zelve in handen te stellen van het departement voor [de] Indische aangelegenheden. Nadat lords *Brougha[m]*, *Montseagle*, *Broughton* en *Glenelg* hunne gedachten o[ver] dit punt hadden ontwikkeld, gaf de graaf van Der[by] zijn verlangen te kennen, dat het gouvernement de [be]raadslagingen over de wetgeving voor de Indische k[o]lonien wat zou bespoedigen, en, in plaats van tot het oneindige er over te onderhandelen, liever aan h[et] regtmatige verlangen der bevolking van de kolonien [te] voldoen; hij was van meening, dat men het beste z[ou] doen, met eene wet vast te stellen voor niet meer d[an] vijf jaren, welke tijd voldoende zou zijn, om eene du[ur]zame wet zamen te stellen en, zoo mogelijk, daard[oor] aan alle zulke klagten een einde te maken. De gr[aaf] van Aberdeen maakte den graaf van Derby nog een[ige] tegenwerpingen, welke hierop nederkwamen, dat m[en] niet noodig had, eenen termijn van vijf jaren voor [de] zamenstelling eener nieuwe wet te bepalen. De peti[tie] in handen van het departement voor de Indische aa[n]gelegenheden gesteld zijnde, werden nog eenige m[in]ondergeschikte punten behandeld, waarna de vergad[e]ring uiteen ging.

RUSLAND.

Men schrijft van Petersburg, 19 Maart.

Op 5/17 Maart ontstond er des morgens ten 5 u[ur] brand in de kaserne van het 1 bataillon van het regim[ent] Preebrajensky-garde, gelegen in de eerste wijk der a[d]miraliteit. De van alle kanten toegesnelde brandspuit[en] hadden met groote moeijelijkheden te kampen, zoo t[en] gevolge eener hevige koude van 17° *Reaumur* als d[oor] de schuinsche helling van het dak. Doch aangemoedi[gd] door de tegenwoordigheid van Z. M. den keizer en H[H.] KK. HH. de Czarewitch en de groothertogen zoo ove[r]wonnen de moedige ijver en de gewone onversaagdh[eid] der pompiers al die moeijelijkheden en des morgens [ten] 8 ure was de brand gebluscht, zonder groote schade [te] hebben veroorzaakt.

— Nog berigt men van die plaats:

In de haven van Cronstadt heeft een brand gro[ote] schade berokkend. De voornaamste scheepstimmerw[erf]ven zijn eene prooi der vlammen geworden en men [be]rekent het geleden verlies op 600000 roebels (ruim [een] millioen gulden). De hoeveelheid hout, overgeble[ven] van het vorige jaar, was uit hoofde der schaars[che] vracht zeer aanmerkelijk en bijna alle Russische [en] vreemde handelshuizen in houtwerken gevoelen de [ge]volgen van dit ongeluk, ofschoon sommigen hunner d[e] brandwaarborg-maatschappijen verzekerd waren. [Het] aantal door de vlammen verteerde dennenboomen [be]draagt meer dan 50000 dozijn. Men heeft ook [de] tijding ontvangen van een brand te Newa, in de G[olf] van Finland, alwaar de schade meer dan 100000 roeb[els] zou beloopen.

— Ook te Moskow heeft een hevige brand gewo[ed]. Volgens schrijven uit die stad van 11/22 Maart werd [in] den morgen van dien dag de groote Schouwburg, [een] der grootste en schoonste van Europa, in slechts wei[nig] tijd door de vlammen verteerd. Gelukkig hebben [de] zich slechts, hoezeer een sterke Noord-Westen wind [naar] de wijken van den Maarschalksburg, Petrow[ka,] Dwitrowka en Twerskoy, voornamelijk bewoond d[oor] de Fransche kolonisten, dreef, bij dat gebouw bepaa[ld]. De wind sloeg de rook zoo op het plein en in de [na]burige straten neer, dat er eene algeheele duister[nis] ontstond, die in de werkzaamheden der brandspui[ten] zeer hinderlijk was. Bij het vertrek van den koeri[er] deze tijding overbrengende, kon men het aantal sla[ch]offers van dit noodlottig voorval nog niet bepaald[] opgeven.

ZWITSERLAND.

De toestand van Zwitserland is steeds dezelfde. [De] gendarmerie van Neuchatel heeft bij Rochefort [een] groot aantal rekruten gevangen genomen, die voor [den] dienst van den paus waren geworven en op het p[unt] stonden de grenzen over te trekken. Allen zijn zij n[aar] hunne geboortekantons terug gezonden.

— De Wurtemburgsche grenswachters te Friedri[chs]hausen hebben den last ontvangen zorgvuldig de pak[ken] met boeken uit, Zwitserland komende, te visiteren.

Iets *er af* praten kan hij in het geheel niet meer; maar nog wel wat *er op*, en ik geloof dat hem dit wel wat zal kunnen schelen. Breng daarenboven ter zijner kennisse dat de sheriff alle zijne muildieren achter zijn eigen huis heeft.... is 't niet waar sheriff?» — De sheriff knikte toestemmend en de regter vervolgde, «en dat die muildieren, als het geld niet binnen drie uren hier is heden namiddag door den sheriff verkocht worden. Begrepen? Wie daarbij te kort zou komen, zal José wel weten. Een knik is zoo goed als een wenk voor een blind paard.»

José, in zijne laatste vertwijfeling, want hij zag wel dat hij hier in de val was, bood thans aan, om althans het meerendeel der muildieren weder op de plaats zelve terug te leveren. Maar Judge Reynolds sprak nu kort af tot Patrick: «Hebt gij den man alles behoorlijk verspaanscht wat hij weten moet?»

«Alles, *your honor*.»

«*All right then*, in drie uren de hier gangbare munt of verkooping.» En daarmeê stond hij op, maakte eene gracieuse buiging met de hand tegen den klager en den aangeklaagde en sprak: «De geregtszitting is opgeheven. — Jenkins, kom aan, wij zullen eens naar hier over gaan en er eentje nemen, want mijne keel is droog geworden.»

Drie uren later stond José Tonguras met eene volle geldbeurs en een bedroefd gezigt aan de tafel des regters en betaalde hem de som. Hij wist zeer goed dat hem anders geen middel overbleef; de regter had anders het laatste muildier uit zijn stal laten verkoopen, en muildieren stonden juist op dit oogenblik op geen hoogen prijs. Judge Reynolds streek, thans zonder tolk, het geld met een zeer genoegelijk gezigt tot zich, en toen de Spaanjaard met een eenigzins betrokken gelaat afscheid nam, antwoordde hij hem met het eenige spaansche woord, dat hij welligt verstond, en dat hij daarenboven nog verminkte: «*mucho gracias*, dat is: je wordt vriendelijk bedankt!»

HET GELUK KOMT DIKWERF IN DEN SLAAP, OOK IN DE MIJNEN.

In Macalome waren rijke goudmijnen ontdekt, en niet alleen de stroom maar ook de afhellende oevers leverden overvloedig op. Het toeval moet echter bij zulke ontdekkingen meest altoos de hand bieden, en wie is het dan van wie het zich bedient om zijn doel te bereiken? Den liederlijksten dikwerf, dien het in den geheelen omtrek vinden kan.

Zoo werd de mildste mijn op geheel Macalome, de zoogenaamde *steep* of steile *gulch* op de volgende manier ontdekt.

Een zoon van «het groene Erin,» het gelukkige Ierland had den ganschen dag bijzonder veel geluk gehad [met] 't goud graven, en gaf zich dien eigen avond natu[ur]lijk zeer veel moeite, om zijne kas weder door e[ene] groote portie «whiskey toddy,» op gelijken voet te [bren]gen. Maar terwijl hem dit volkomen gelukte, ger[aakte] hij zelf van de been, en hij behield omtrent midd[er]nacht nog maar juist zooveel besef, om te weten [waar] hij, waar hij op dat oogenblik ook was, zich niet [in zijn] huis bevond, en dat het toch zoo wat tijd was om [naar] huis te gaan. Zoo gezegd, zoo gedaan; hij brak [ge]kelijk op; maar indien het toen ooit zijn plan [ge]weest, zijn bed op te zoeken, dan mislukte dit [gehe]el al; want zoodra hij uit de drankkeet kwam, [sloeg] hij een anderen weg op, en tuimelde het woud [in].

De waard zag wel, toen hij zijn drempel verliet, [dat] de man op die manier nooit te huis zou komen; dewijl hij er geen bijzonder belang bij had, waar [hij] den nacht zou doorbrengen, liet hij hem maar [rustig] zijn gang gaan, wel tevreden dat hij hem uit [de kas] kwijt was.

Patrick tuimelde intusschen in alle zielerust en [ge]ligheid regt toe, regt aan op den daarbij gelegen steile *gulch*, en wat wilde het geval, op een der steilste [plek]sen gleed hij af, en hij rolde naar beneden. Dat hij [be]neden gelukkig was aangeland, ontdekte hij eerst [den] volgenden morgen, want het is zeer waarschijnlijk [dat] hij reeds onderweg insliep, en ook niet eerder ontwaakte

— Eene telegrafische depeche van Bern deelt mede dat in het kanton Tessin alles rustig was. Onder de Oostenrijksche troepen, die de grenzen van dat kanton omzetten, hadden veelvuldige desertiën plaats, vooral van Hongaren en Italianen. Den 27 en 28 Maart waren een groot aantal dier deserteurs te Bern aangekomen.

BRITSCH-INDIE.

De dagbladen van Bombay, tot den 17den April loopende, melden de opening van den spoorweg van Bombay tot Tannah, die in den achtermiddag van den 16den April heeft plaats gevonden, onder het lossen van een koninklijk salut van het fort St. George.

— De *Singapore Freepress* van den 13den Mei behelst het volgende vreeselijke voorval:

De vorige week werd door een *klingaleesch* zeeman melding gemaakt, dat hij Oostwaarts van Pedra Branca een schip ontmoet had, hetwelk, door aan boord zijnde personen, gezegd werd een Amerikaansch vaartuig te wezen met eene bemanning Manillesche personen, die den kapitein en zijne officieren vermoord hadden.

Deze daadzaken werden aan de policie berigt doch, aangezien het bestuur veronderstelde, dat het vaartuig naar de Chinesche zee was vertrokken, werd er geen schip op afgezonden.

De Klingalees vertrok, met eene te prijzen volharding, naar den oostelijken ingang van Straat Singapore en het gelukte hem het schip digt bij de plaats, waar hij het de eerste maal gezien had, aan te treffen.

Deze reize werd hij aan boord gelaten en verzocht het vaartuig naar Riouw te brengen, hetgeen hij beloofde; in stede daarvan bragt hij hetzelve op omstreeks tien mijlen afstands van Pedra Branca, en onder een of ander voorwendsel begaf hij zich naar Singapore en deed berigt, dat het een koelie vaartuig was, en dat al de officieren en het grootste gedeelte van het scheepsvolk aan boord gemist werden.

Hierop werd de bark Rival kapitein *Franklyn* afgezonden, om het vaartuig op te zoeken en kwam des avonds van den 8sten Mei in deszelfs nabijheid. Kapitein *Franklyn* voer er in eene boot naar toe en praaide het volk, dat zich op het dek bevond en verzocht aan boord te komen, hetwelk hem geweigerd werd.

Men konde bespeuren, dat er aanstalten tot tegenweer gemaakt waren en aan kapitein *Franklijn* werd kennis gegeven, dat, indien hij niet aftrok, er vuur op hem zoude worden gegeven en hij bemerkte, dat een man met eene brandende lont nabij de stukken stond. Kapitein *Franklijn* keerde daarop naar de Rival terug, ten einde versterking te halen en verdeelde zijne kleine magt in twee booten en keerde naar het schip terug, dat aan beide zijden werd aangeklampt.

De aan boord zijnde personen boden eenigen tegenstand maar werden terug gedreven, terwijl een twintigtal Chinezen over boord sprongen en verdronken.

De overigen werden beneden, tot het aanbreken van den dag, opgesloten en bewaakt, als wanneer de beide schepen koers naar Singapore stelden en die haven in den achtermiddag bereikten. Gedurende den nacht hadden de Chinezen, tot twee malen toe, gepoogd op het dek te komen, hetwelk hun echter mislukte.

Bij onderzoek bleek, dat het schip eene Peruviaansche bark, Rosa Elias genaamd, was, dat *Cumsingmoon* in China, in het begin van Maart, verlaten had, om naar Lima met eene lading van omstreeks 200 Chinesche koelies te stevenen. De gezagvoerder was *George Westbij* en de stuurman *Peter F. Dempster* genaamd. Deze beide zijn met nog zes andere Europeanen van het scheepsvolk, door de Chinesche koelies, vermoord en slechts een Spaansche knaap werd in het leven gespaard. Het overige scheepsvolk bestond uit Manillezen, wien mede geen letsel geschied is. Het vaartuig was geheel als een slavenhaalder ingerigt en gebrek aan water was de aanleiding tot dezen vreeselijken moord. De koelies wenschten, dat men te Anjer water zoude innemen, hetgeen door de Kapitein, onder voorgeven van geen geld te hebben om dit te betalen, geweigerd werd; hij beloofde echter water op een nabij Anjer gelegen eiland, waar dit voor niets te krijgen was, te zullen innemen. Den dag, volgende op dien waarop men Anjer gepasseerd was, brak het oproer uit; terwijl de gezagvoerder en het scheepsvolk aan het eten was maakten zich de Chinezen van de wapenen meester. De kapitein en stuurman sprongen over boord doch werden door eene boot, met 7 of 8 Chinezen, die zich gewapend hadden, vervolgd; de beide vlugtelingen werden door een slag van een zwaard op het hoofd in de golven bedolven. Bij den aanval der Chinezen, was een gedeelte van het scheepsvolk in het want gevlugt en een ander gedeelte over boord gesprongen. De konstabel zwom met behulp van een roeispaan, die een der Chinezen naar hem wierp, naar den zes mijlen verwijderden wal, dien hij bereikte. De timmerman en kok werden het laatst zwemmende gezien. De Chinezen in de boot keerden naar het schip terug en vischten al de schepelingen, die zij zagen op en riepen de in het want gevlugten toe, beneden te komen. Een der Chinezen, die Maleisch sprak, deelde een aan boord zijne inboorling van Pinang mede, dat de kapitein dood was en zij het overgeblevene scheepsvolk geen leed wilden doen, maar met het vaartuig naar China wenschten terug te keeren. Een der matrozen kende den weg naar Singapore en bragt het schip naar een eiland in de nabijheid van die haven, waarop de reedsgemelde Chinees te kennen gaf niet naar Singapore maar naar China te willen gaan, welk land men, bij eenen goeden wind, in vijf dagen en even zoo vele nachten konde bereiken; hij dreigde het scheepsvolk met den dood, wanneer zij hierin niet gehoorzaamden. Den volgenden dag waren zij in het gezigt van Poeloe Auer. Gedurende den nacht dat de Chinezen allen sliepen vertrok de inboorling van Pinang met elf der matrozen in een boot naar Singapore. Te Tannah Meerah ontdekte de voormelde Pinanger drie der Chinezen en een van het scheepvolk, die het eiland naderden; hij gaf daarvan aan den Pangoeloe kennis, die hen in hechtenis nam.

Berigten, bij de policie ingewonnen, deelen mede dat 45 Chinesche knapen, van omstreeks negen jaren oud, in verzekerde bewaring zijn genomen; 124 koelies worden aan boord van de Rosa Elias en 4 aan boord van de Rival bewaakt, zijnde dus in het geheel 173, die van de 201, welke te Cum-Sing-Moon aan boord waren genomen, zijn overgebleven.

Een brief van Batavia deelt mede, dat het den timmerman van de Rosa Elias gelukt is, in de nabijheid van Anjer, den wal te bereiken.

— Berigten van Ceylon, tot den 20sten April, vermelden een vreeselijken storm, die vele menschenlevens gedood en groote schade aan de vaartuigen te Colombo en langs de zuidkust van Indië heeft aangerigt.

De »Colombo" een klein schip van 30 ton met 173 man aan boord en naar Tuticovin bestemd, dreef op zes mijlen afstands van Colombo aan wal en van de geheele equipaadje werden slechts 28 personen gered.

De koffij-oogst wordt op 20 pCt. minder dan die van het vorige jaar berekend.

BIRMAH.

De *Singapore Free-press* van den 13den Mei behelst een brief uit Rangoon, waaruit wij het volgende overnemen:

Meau-Toon rukt met eene aanzienelijke magt, die men zegt dat omstreeks 20.000 man sterk is, op ons aan en snoeft, dat hij thans de geheele Britsche mogt zal vernietigen. Ik ben overtuigd dat dit hoofd in verbond met den koning van Birmah staat en dat hij dezen hoop geeft, van zijn geheel rijk weder te zullen veroveren en dat de koning, hierop bouwende, alleen tijd wenscht te winnen, alvorens het verdrag met ons te teekenen.

De »Durbar" is te Prome aangekomen en bragt een gezantschap van den koning van Ava aan. Het werd met een salut van 19 schoten van de »Sesostris" begroet en eene gelijke eerbewijzing viel hetzelve ten deel, toen het Rangoonsch vaartuig »Burrah Sahib" naderde, zij waren in rijk vergulde booten gezeten en het gezigt was indrukwekkend.

P. S. Terwijl is het bovenstaande schrijf, verneem ik, dat de teekening van het verdrag tot eene volgende maand is uitgesteld, en dat er gezanten naar den Gouverneur-Generaal gezonden zijn, om zijne meening omtrent de grensbepaling der Pegu-provincien te vernemen. De Birmannen beweren, dat wij geen regt hebben op de gewesten Tongoo en Melahday, en dat zij geen verdrag zullen teekenen, zoolang er van eenige aanspraak daarop reden is.

MANILLA.

Van Manilla verneemt men, dat de sigaren, die vroeger door het Bestuur tegen eenen vasten prijs werden verkocht, ten gevolge der groote aanvragen voor de Singapoorsche en Sydneysche markten, thans in het openbaar verkocht worden, met de verpligting voor de koopers om met No. 2 en 3 tevens kisten met No. 1, 4 en 5, die vroeger niet verhandelbaar waren, te nemen.

AUSTRALIE.

The Empire, een te Sydney uitgegeven worden Dagblad deelt weder verschillende berigten wegens de ongehoorde goudopbrengsten in de verschillende streken van Australie mede. Onze bladen, die tot den 1sten April loopen, behelzen echter geen nader vermeldingswaardig nieuws dan bereids, in ons nommer van den 18den dezer, is medegedeeld.

INGEZONDEN STUKKEN.

Aan
de Redactie van den Java-Bode.

Mijne Heeren!

Men heeft mij verteld, maar ik kan het liefst niet gelooven en daarom neem ik de toevlugt tot uw geëerd blad, waarin ik zoo gaarne de ontwakende publieke opinie in Nederlandsch-Indië zie opgenomen, om mij eene vraag te beantwoorden, wier oplossing mij zonderling pijnt.

Zou het waar zijn, dat het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen voor weinige dagen *het vijf-en-zeventigjarig Jubilé* van zijn bestaan heeft zien aanbreken, zonder dat iemand er op bedacht is geweest eene enkele herinnering aan dien dag te wijden?

Zie, in alle beschaafde landen der wereld zou zulk eene gebeurtenis gevierd zijn geworden met feestelijke redevoeringen, opwekkende verslagen, broederlijke en hartelijke bijeenkomsten, die nieuw leven en adem gegeven hadden aan de goede zaak. Hoeveel te meer dan in dit land, dat daaraan zoo groote behoefte heeft? Hoeveel te meer dan aan een Genootschap, dat zijne plaats inneemt onder de achtingswaardigste, onder de oudste wetenschappelijke vereenigingen in Nederlandsch-Indie, — Ja, van geheel Nederland?

Het is waar, men heeft mij te gelijker tijd medegedeeld, dat het Bataviaasch Genootschap in het warme Oosten, sedert eenigen tijd een regten winterslaap was ingesluimerd en waar de leden koud zijn, hoe zal men dan vergen, dat het hoofd gloed en leven behoudt?

In de verte is het dan ook mijn voornemen niet de Bestuurderen van het Genootschap hier iets ten laste te leggen.

Maar indien het feit waarheid bevat en de sympathie voor het Bataviaasch Genootschap zoo gering meer is, dat men het noodig heeft geacht *het vijf-en-zeventigjarig Jubilé* ongerept te doen voorbijgaan, zonder hoop van bij deze opwekkende gebeurtenis een nieuw leven in te blazen, dan had ik gaarne iets anders bij die gelegenheid gezien.

En wat is dat?

Ik had op dien dag Bestuurderen en Leden nog eenmaal en voor het laatst bij elkander willen vergaderen, gedost in zwarten rok en witte das en ze plegtig de uitvaart zien vieren van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen, dat eenmaal den roem en eer van Nederlandsch-Indië heeft uitgemaakt en nog in haren boezem de grootste celebreteiten der beschaafde wereld, de uitstekendste mannen van Indië telt. En na den afloop van dit treurige feest had ik van de puije van het eenmaal met zooveel zorg en kosten opgetrokken gebouw, den volke met luider stemmen willen doen verkondigen:

Dat het oude, eerwaardige Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen, opgerigt in een tijd, dat wij, dwaze nakomelingschap, Indië zoo gaarne gehuld zien in eene wolk van duisternis, — het heeft afgelegd in het jaar des vooruitgangs en der verlichting, in het jaar der eerste groote Tentoonstelling van Indische Nijverheid, in het jaar achttien honderd drie en vijftig.

Want een eervolle dood is te verkiezen boven enz."

Ik heb de eer te zijn,

U Wel-Ed. Dw. Dienaar,

X.

de voor de zon in de *gulch* scheen, 't geen zoo wat ten tien ure plaats heeft. De warme stralen bragten hem weder tot zich zelven, en daar, wat zeer begrijpelijk is, alle zijne ledematen als geslagen waren, en zijn hoofd nog meer dan gewoonlijk bonsde, bleef hij nog wat liggen, en peinsde na waar of in welke streek hij wel belend kon zijn. Welke rigting hij gisteren avond had genomen, en hoever hij ongeveer wel kon voortgegaan zijn, daarvan had hij geen begrip, en het eenigste wat hem verontrustte was, dat hij misschien zeer ver van eene drankstent zou verwijderd wezen; want zijne keel was als uitgedroogd.

Doch om dat te onderzoeken, zou hij later nog wel tijd genoeg over hebben; voor alle dingen moest hij zijne vermoeide ledematen eenige rust gunnen, en terwijl hij zich half suf en gedachteloos in de steeds hooger stijgende zon uitstrekte en uitrekte, keek hij de steile, leemachtige wanden aan, die steil en strak, ter regter en linker zijde, wel twintig voet boven zijn hoofd uitstegen, en aan den bovenkant slechts door amandelboschjes en een paar eenzame eiken waren begroeid.

Uit verveling begon hij eindelijk met zijn mes, 't welk alle goudzoekers gewoonlijk in eene schede aan den gordel dragen, in de drooge aarde te peuteren, zonder zich echter op te rigten van de plaats waar hij lag. Op die manier had hij zich een gat gegraven van omtrent vier of vijf duim diep, toen hem van daar iets schitterends in de oogen vonkelde.

»Goud, bij God!« riep hij, plotseling weêr wakker en bij de hand, en werkte er in alle ruste des gemoeds een stuk van omtrent vier oncen uit.

Thans was hij volkomen nuchteren en hij wist zeer goed zijn voordeel te doen met zijne vondst. Hij hield de plaats zoo geheim mogelijk, zeide aan niemand wat hij verdiende, en haalde uit zijne verborgen mijn binnen zeer korten tijd tusschen de vijf en zes duizend dollars. Daarmede ging hij naar San Francisco, verspeelde ze tot den laatsten dollar, en keerde toen weer terug naar de mijnen, doch waar zijn overheerlijk plekje reeds door anderen was gevonden en volkomen ontgind was.

Maar wat ik hier heb meêgedeeld, is eigenlijk niet datgene, wat ik den lezer wilde verhalen. In denzelfden omtrek hadden drie Duitschers week in en week uit gegraven en gezocht en naauwelijks hun brood gevonden. Daarbij hadden zij hunne kleederen gescheurd, en zij bezaten zelfs niet eenmaal de middelen om nieuwe te koopen. Borgen wilden zij ook niet; 't was ook de vraag hoe en wanneer zij betalen konden, en om te bedriegen waren zij te eerlijk. Nu kregen zij een aanbod om voor vijf dollars per dag te werken voor eene amerikaansche compagnie, die met verscheidene kwikzilver-machines aan den gang was. Als zij spaarzaam leefden, konden zij met acht of negen dollars hun kost betalen, en dan hielden zij nog altoos een aardig sommetje over.

Een hunner sprak wat engelsch en zou de zaak voor hen in orde brengen; maar hem werd voor alle dingen opgedragen, een contract tusschen de beide partijen op te maken; want iets »zwart op wit« gelijk zij het noemden, moesten zij voor alles hebben. Te vergeefs bragten andere Duitschers, die met het land reeds beter bekend waren, hun onder het oog, dat hun dit weinig of niets zou helpen. Verdiende de kwikzilver-machine genoeg, dan was ook hun dagloon secuur genoeg, en de plaats waar zij stond, had zich tot dusverre als zeer mild betoond. Maakte de associatie bankroet, dan hielp hun papier hun ook in het geheel niet. Maar zij lieten het zich niet uit het hoofd praten. Zij waren nog altoos te zeer gehecht aan den ouden sleur, en hadden er nog wel gaarne een ouden notaris uit hun land bij gehad.

(*wordt vervolgd.*)

Scheeps-Berigten.

Straat Sunda doorgezeild.

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Naar.
Mei....26	Amerikaansch	Petrea	W. Levin	San Francisco	12 Maart	Calcutta
» ....—	Nederlandsch	Louisa	G. G. Lion	Batavia	25 Mei	Schiedam
» ....—	Engelsch	Monterly	W. L. Crau	Sydney	21 April	Batavia
» 27	»	Wellington	T. Turnbull	Sunderland	01 Januarij	Hongkong
» ....—	»	Reyana	Spittal	Singapore	15 Mei	Liverpool
» ....—	Nederlandsch	Hector	J. M. Schoon	Tjilatjap	19 Mei	Batavia
» 28	»	P. C. Hoopt	J. J. Munterdam	Newport		Macao
» ....—	Engelsch	Eliza Thornton	M. Maywell	London	14 Februarij	Singapore
» ....—	»	Antagonist	E. Blake	Cardiff		Manila
» ....—	Fransch	Le Colbart	E. Heerdy	Bourbon	26 April	Batavia
» 29	Engelsch	Nina	G. Hunford	London		Hongkong
» ....—	Rus.oorl.freg.	Pallot	Kapt van Rofs Ky	Simondsbay	24 April	»
» ....—	Nederlandsch	Neptunus	P. Schuurman	Amsterdam	26 Januarij	Batavia
» 28	»	Dionijsia Catarina	C. J. Jaski	»	4 Februarij	»
» 29	Spaansch	Reina de los Angelos	J. A. Tuton	Cadix	3 Maart	Manila
» ....—	Engelsch	Charlotte	R. D. Affliek	London	5 Februarij	Hongkong
» ....—	Nederlandsch	Mappa	Muller	Rotterdam	— »	Batavia
» 30	Amerikaansch	Merlin	Ballard	Boston		China

Aangekomen Schepen te *Batavia.*

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Agenten.
Mei....27	Nederlandsch	Duiveland	Viersma	Akyab	19 April	Maclaine, Watson en co.
» ....—	Nederl. Indisch	Nawan Eljoesoor	Said Alhabsy	Banka	12 Mei	
» ....—	» »	Harriet	Ross	Kokos-eilanden	15 »	Adam en co.
» 28	Engelsch	Fortitude		Hobarttown		Maclaine, Watson en co.
» ....—	Amerikaansch	Ariel	W, H. Ecyes	New-York		Paine, Stricker en co.
» ....—	Nederl. Indisch	Alnoer	Sech Baharmoes	Samarang	26 Mei	
» 29	Nederlandsch	Christina	Kramer	Amsterdam	22 Decemb.	B. Kopersmit en co.
» ....—	Nederl. Indisch	Batavia	Tan Ingok	Pakalongan	25 Mei	
» ....—	Zweedsch	Sir Robet Peel	Soron	Port-Philip	17 April	Pitcairn. Syme en co.
» 30	Nederlandsch	Valparaiso	G. H. Kernkamp	Amsterdam	23 Decemb.	Haager en Schuurman.
» ....—	Nederl. Indisch	stooms. Padang	Pessille	Padang	24 Mei	B. Kopersmit en co.
» ....—	» »	stooms. Banda	Hugenholtz	Samarang	— »	»
» ....—	» »	Orestes	Jo Ago	Bleiyoe	15 »	
» ....—	» »	Pasekan	Tan Pikgiok	Pecalongan	27 »	
» 31	Nederlandsch	Z. M. schoener Banda	luit. t/z. 1 kl. van Wijke	Soerabaya	25 »	
Junij.... 1	Nederl. Indisch	stooms. Makassar	Chevalier	»		B. Kopersmit en co.

Vertrokken Schepen van *Batavia.*

Datum.	Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
Mei....29	Nederl. Indisch	Maimoen	Said Kassim	Soerabaya
» ....—	» »	Bintang Toedjoe	Poa Hok teng	Samarang
» 30	Engelsch	Pet	Coppings	Hobarttown
» ....—	Zweedsch	Elisabeth	Wennerkolen	Soerabaya
» 31	Nederlandsch	Z. M. stooms. Celebes	luit. t/z. 1 kl. Geerling	Sambas
» ....—	Nederl. Indisch	Jadul Karim	Said Atas	Rembang
» ....—	Engelsch	Union	Chapman	Antwerpen
» ....—	Pruisch	Rica	Darmer	»
» ....—	Engelsch	Fortitude		Soerabaya
» ....—	Nederl. Indisch	Anoear Salim	Said Alkaf	Indramayoe

In lading liggende Schepen te *Batavia.*

Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch	Jacatra	Buys	Soerabaya	van Ommeren, Rueb en co.
»	Eliza Susanna *	Dykema	Nederland	»
»	van der Palm	Ogterop	Samarang	»
»	de Vrienden	Tydeman		Maclaine, Watson en co.
»	Duiveland *	Viersma		»
»	Twee Gebroeders *	Zeeman	Singapore	B. Kopersmit en co.
»	Schoonderloo	Marmelstein	Soerabaya	»
»	Christina	H. Kramer		»
»	Cornelis Houtman	Rolman	Tjilatjap	Haager en Schuurman
»	Valparaiso	Kernkamp	Soerabaya	»
Nederl. Indisch	Tjaij Goan	Tan Teksoeij		
» »	Generaal Chassé	Rehling		Paine. Stricker en co.
» »	Zeelust	Sech Talap	Singapore	Coulster
» »	Tatas Banjermassing	Bahawen	Banjermassing	D. N. Buys en co.
» »	Fiedha Rachman	Sech Belfagie	Samarang	Coulster.
» »	Sootban	Sech Bansier	Pontianak	D. N. Buys en co.
» »	Fathool Rachman	Said Segaf		
» »	Chadlie	Sech Baoesier	Soerabaya	Coulster
» »	Yoesserin	Sech Baradja		
» »	Sultan Iskander	Pike	Padang	
» »	Ydroessie	Sech Alman	China	Coulster
» »	Fathool Moebarak	Kasjen		
» »	Harriet	Ross	Kokos-eilanden	Adam en co.
» »	Nawan Eljoesoer	Said Alhabsy	Paradessie	Coulster
» »	Batavia	Tan Ingok		
» »	Alnoer	Sech Baharmoes	Samarang	Coulster
» »	stooms. Padang	Persille	Soerab., Makasser en Molukk.	B. Kopersmit en co.
» »	stooms. Banda	Hugenholtz	Soerabaya	»
» »	stooms. Makasser	Chevalier	Padang	»
» »	Orestes	Jo Ago		
» »	Pasekan	Tan Pikgiok		
Engelsch	Rajasthan	Wood	Australia	Maclaine, Watson en co.
»	Mary Catherine	Butler	Cowes	Pitcairn, Syme en co.
»	Glendarsgh	And. White	Cork	»
»	Caroline Agnes	Morris	Rotterdam	Morgan, Melbourn en co.
»	Richard Thornton	Dallas	London	Martin. Dyce en co.
»	stoomb. sir Jamsetjie Jeejubhoy	Clark	Australie	Pandel en Stiehaus.
Amerikaansch	Daniel Sharp	G. F. Bassett	Singapore	Paine, Stricker en co.
»	Westward Ho	Johnson	Boston	»
»	Ariel	Eages	Hongkong	»
Belgiesch	Philetax	de Ruyter	Antwerpen	B. Sanier. Suermondt en co.
Bremersch	Livonia	Hunteman	Nederland	Busing, Schroder en co.
Zweedsch	Sir Robert Peel	Soron	»	Pitcairn. Syme en co.

De Nederlandsche Particuliere Schepen zijn aangeduid met een *.

Handels-Berigten.

Aanvoer.

Van Padang en Bencoelen per ned. ind. stoomschip *Padang* k
Persille.

15 pic. notenmuscaat. 1 kistj. schildpadhuiden. *Gouw Kangsoe*
50 thail stofgoud 419 do. *do.* $77^{27}/_{100}$ pic. rotting. $916^{28}/_{100}$ koffij. *B. Kopersmit en co.*
$1^{27}/_{100}$ pic. notenmuscaat. *Haager. en Schuurman.*
1 kt. eur. chitsen. 1 do. do, kat. doeken. *Morgan. Melbourn e*
$1933^{88}/_{100}$ pic. koffij. *N. H. M.*
$6^{12}/_{100}$ pic. foelie. *Metzendorff. Wilmans en co.*
5 pic. was. *Tjie Oekie.*
1 do. koffij. *Pietermaat.*

Vau Batoeroesak per ned. ind. bark *Nawan Eljoesoer* gez. S
Salim bin Mocht. Alhabassij.

400 ps. mex. dollars. 8 kn. thee. 2 krandj. tabak. 1 kt. chin.
pitten. 20 corg. bat. doeken. 8 pik. soga basten. *de Gezagvoe*
$6796^{93}/_{100}$ pic. tin. *Gouvernement.*

Van Akijab per ned. schip *Duitveland* kapt. Viersma agt. Macl
Watson en co.
Ballast.

Van Cocos eilanden per ned. ind. schip *Harriet* kapt. Ross a
Adam en co.

170.000 klapp. noten. 20 vaten do. olie. *de Agenten.*

Van Port Philip per Zweeds. schip *Sir Robert Peel* kapt. C.
Soron agt. Pitcairn. Syme en co.

40 tonn. staaf ijzer. 126 pakk. staal. *de Agenten.*

Uitvoer.

Naar Nederland via Tjilatjap per ned. schip *Jan van Galen* k
de Boer.

100 pic. rotting. 25 do. sapanhout. 250 do. tin- $66^{10}/_{100}$ do.
3000 do. koffij. 25 kn. madapoll. 4 do. rood katoen. *N. H.*
5 kistj. zeep. 1 do. gordijngoed. 2 do. glaswerk. 7 coll. provis
mn. boter. 1 kist zuren. 1 do. divers. *John Pryce en co.*
6 vn. spijkers. 10 pic. ijzer. 3 kn. staal. 18 suiker pannen. 1
terpentyn olie. *H. Plump.*
2 pic. spijkers. 1 vat pik. 3 roll. touw. 1 pakj. ijserwerk. *Jaco*
en *Landberg.*
23 coll. provis. 14 vatj. boter. 4 wip stoelen. *v. d, Broek en*

Naar Samarang en Soerabaya per ned. ind. stoomschip *Java* k
Worthington.

191 bn. am. drills. 1 wagen. 2 paarden. 4 coll. touwerk. *Mac*
Watson en co.
1 kt. neteldoek. 1 blik gouddraad. *Metzendorff. Wilmans en c*
3 kn. ruwe zijde. *Sech Awab Joas.*
f 754 aan zilv. specie. *Said Aloewie Satrie.*
10 kn. wijn. *J. Platon.*
2 kn. ijs. 1 do. koek. *J. Berne.*
2 do. porceleien. geb. *Roselje en co.*
1 kt. contonets. 10 kn. gedr. katoen. 1 baal garen. 1 gewe
Moorman en co.
8 bn. manufact. *Burth Mijrtle en co.*
1800 ps. sp. matten. *Sech Mochamat Jawas.*
1 kt. papier. *v. Haren Noman. en Kolff.*
3100 ps. sp. matten. *Sech Aboe Bakar.*
4000 do. idem. 4000 guld. zilv. specie. *Sech Mocht, Jawas.*
630 guld. zilv. specie. *Adam en co.*
en *Gouvernements.* goederen.

Naar CroE. via Lampong per ned. ind. schoener *Tjinseng Re*
kapt. van Rooijen.

1 kt. madapoll. 1 do. ong. katoen. 1 do. speelgoed. 200 pak
werk. $2^{17}/_{100}$ pic. gambier. 1 rol. laken. 4 krandj. borden. e
men. 3 ks. eur. zeep. 6 do. eaude cologne. 10 st. amer. d
kn. eur. rood katoen. 4 do. do. chitsen. 1 do. do. naalden.
rijst. 5 do. java. suiker. 5 vs. boter. 4 doz. wijnglazen. 2 pi
dadels. 4 ps. schilderijen. 1700 do. sp. matten. *f* 480. rec
de Kapitein.

Naar Antwerpen per eng. schip *Union* kapt. Chapman.

6831 pic. suiker. 147 do. gom elastiek. 111 do. rotting. 7
rijst. 50 kn. jap. soija. *de Weerdt Ruyl en co.*

Naar Hobart Town per eng. schip *Pet* kapt. Copping.

4202 pic. suiker. 50 do. rotting. 150 do. koffij. 150 do. rij
do. notenmuscaat. 1 do. foelie. *Adam en co.*
11 kn. man: sigaren. *Martin Dyce en co.*
100 keld. genever. *B. Kopersmit en co.*

Naar Nederlaud via Soerabaya per zwd. schip *Elisabeth* k
Wennerholm.

4073 pic. suiker. 85 do. rotting. 41 do. koffij. 50 legg. arak.
Schroder en co.

Naar Antwerpen per. pruiss. schip *Rica* kapt. C. H. D

6537 pic. suiker. 378 do. rijst. 199 do. gom elastiek, 200,
peper, 146 do. rotting. *de Weerdt Ruyl en co.*
2 kn. gember. 1 kt. java sigaren. en kramerijen. 1 do. the
jap. kleinigheden, *Saijers,*

AANGEKOMEN PASSAGIERS.

Met het N. I. schip *Harriet:* de heer *R. Akens.*

Mei het Ned. schip *Valparaiso:* mevr. *C. H. Zwalue.*

Met het N. I. stooms. *Padang:* de heeren *Nordman.* — *Lange en echtgenoot.* — *Scheltema en kind.* — *Vogel.* — *Z. M. troepen.*

VERTROKKEN PASSAGIERS.

Met het N. I. schip *Tjenseng Rembang:* de heer *K. Adelon.* — jonge jufvr. *M. C. van Rooyen.*

Gedrukt te Batavia, bij W. BRUIJ